

Ο ΑΔΕΛΦΟΣ ΜΟΥ ΑΡΘΟΥΡΟΣ

Τὸν εἶδα νάρχεται στὸ σπίτι μας γιὰ τελευταία φορὰ. Ἀλησμόνητες μέρες, ἀγρύπνιες καὶ νύχτες, ποὺ δὲ θὰ ξανάρθετε πιά ποτέ, ποτέ, ποτέ!

Ἐκράτησα τ' ἀδύνατο κορμί του. Ἐοήκωσα στὰ χέρια μου τὸ κορμί αὐτὸ τὸ ἀστενικὸ καὶ ἀδυνατισμένο. Ὁδήγησα τὰ ἔθγα του, ἐπρόσεξα κάθε περπατησιά του τὸν ἐπῆγα καὶ τότε συντρόφευα παντοῦ, ὀπίθ' ἀπὸ τὸν ἄνδρα, τότε βοήθησα πάντα νὰ μπαίνη, ν' ἀνελθῆ, νὰ κατεβαίνη ἀπομάκρυνα ἀπὸ τὸ μοναδικὸ του πόδι τὴν παγίδα καὶ τὰ ἐμπόδια. Ἐτοίμασα τὸ κἀθισμά του, τὸ κρεβάτι του, τὸ τραπέζι του. Στόμα μὲ στόμα τὸν ἔκαμα νὰ δέχεται λίγη θροφή. Ἐβαλα στὰ χεῖλη του τὸ φλιτζάνι μὲ τὸ ζουμί γιὰ νὰ πιῇ.

Παρακολούθησα προσεχτικὰ τὸ πέρασμα τῶν ὤρων, τῶν στιγμῶν. Στὴν ὀρισμένη στιγμή κάθε διαταγμένο φάρμακο τοῦ τῶδινα ἐγὼ πόσες φορές τὴν ἡμέρα! Ἐχρησιμοποιοῦσα τὶς μέρες προσπαθώντας νὰ τὸν ἀποτραβῶ ἀπὸ τοὺς στοχασμοὺς του, ἀπὸ τὶς λύπες του. Ἐπέρασα τὶς νύχτες στὸ προσκέφαλό του θέλησα νὰ τὸν ἀποκοιμίζω παίζοντας του μουσική, μὰ ἡ μουσικὴ ἔκλαιε πάντα. Μοῦ ζήτησε, νύχτα βαθεῖα, νὰ πᾶω νὰ μαζέψω τὴν ὄπνωτικὰ παπαροῦνα, κ' ἐπῆγα. Ἐφοβόμουν μόνον, μακριὰ ἀπ' αὐτόνε. Μέσα στὸ σκοτάδι διαζόμενα ἔπειτὰ ἐτοίμαζα τὸ καθηνοχαστικὸ γιαντρίκι, ποὺ τῶπινε... Κ' οἱ ἀγρύπνιες ξανάρχιζαν κρατώντας ἴσαμε τὸ πρωῖ κ' ὅταν ἄρχιζε νὰ κοιμᾶται ἔμενα ἀκόμη κοντὰ του νὰ τὸν κοιτάζω, νὰ τὸν ἀγαπῶ, νὰ παρακαλῶ, νὰ γλαῖω. Ἄν ἔφηνε τὴν αὐγή, κὶ ὅμως δίχως θόρυβο, ξυπνοῦσεν ἀμέσως κ' ἡ φωνὴ του, ἡ ἀγαπημένη φωνὴ του, μὲ καλοῦσε. Καὶ ξανάρχετο ἀμέσως κοντὰ του, εὐτυχισμένη ποὺ μποροῦσα νὰ τὸν ὑπερετῶ ἀκόμη.

Πόσες φορές, τὸ πρωῖ, ὅταν τέλος εὗρισκε λίγη ἀνάπαυση, ἔμενα ὡσὲς μὲ τ' αὐτὸ κολλημένο στὴ θύρα του, παραφυλάγοντας τὸ φάναγμα του, κρυφακούγοντας τὴν ἀναπνοὴ του!

Ἄλλα χέρια ἔξιν ἀπὸ τὰ δικὰ μου δὲν τὸν ἐφροντίσανε, δὲν τὸν ἀγγίξανε, δὲν τὸν ἐντύσανε, δὲν τότε βοηθήσανε νὰ μὴν ὑποφέρει. Ποτὲ μητέρα δὲν μπόρεσε νὰ γνωρίσῃ μεγαλύτερη ἔνοια γιὰ τῶρωστο παιδί της... Μοῦ μιλοῦσε γιὰ τὴ χώρα ποῦχεν ἀφίσει μού ἀνιστοροῦσε τὶς ἐργασίες του. Θυμῶταν χίλιες θύμησης καθὼς καὶ τὰ περασμένα, τὴ χαμένη εὐτυχία καὶ τὰ δάκρυά του ἀρχίζανε νὰ τρέχουν, πικρά, πλήθια. Ἐπροσπαθοῦσα νὰ ἡσυχάζω τὴ λύπη του μα δὲν τὸ δυνόμουν, ξέροντας καλά κ' ἐγὼ ἡ ἴδια, ὅτι ποτὲ πιά ἡ ζωὴ δὲ θὰ τοῦ χαμογελοῦσε κ' ἀδύνατη νὰ τὸν παρηγορήσω, κοιτάζοντας βουβὴ πῶς ἔτρεχαν τὰ δάκρυά του, ἔβλεπα νὰ καθουλαίνουν κάθε μέρα περισσότερο τὰ γλωμὰ μάγουλά του καὶ νὰ χαλάη τὸ θαυμάσιο πρόσωπό του.

Μὲ ρωτοῦσε συχνὰ ἀντὶ γιὰ ποιὸν ἄλλον, αἰτῶς τόσο καλὸς, τόσο σπλαχνικὸς, τόσο δίκιος, μποροῦσε νὰ ὑποφέρει ὅλα αὐτὰ τ' ἄγρια βασανιστήρια. Δὲν ἤξερα τί νὰ τοῦ ἀπαντήσω. Ἐφοβόμουν καὶ φασάμα ἀκόμη μήπως αὐτὸ γινέτανε ἀντὶ γιὰ μένα.

Ἄλλοιμονο!

Τὸν ἐβοήθησα νὰ πεθάνη, κ' ἐκεῖνος, προτοῦ νὰ μ' ἀφίση, θέλησε νὰ μοῦ διδάξῃ τὴν ἀληθινὴ εὐτυχία τῆς ζωῆς. Πεθαίνοντας μὲ βοήθησε νὰ ζῆσω,

Ἐκεῖ κάτω, πέρα ἀπὸ τὶς θάλασσες, στὰ βουνὰ τῆς Αἰθιοπίας, κάτω ἀπὸ τὸν ἥλιο ποὺ ψαίνει τὸ ψομί, στὸν ἀνεμὸ ποὺ καίει καὶ ξεραίνει τὰ κόκκαλα καὶ τὰ μεδούλια, πόσους κόπους ὑπόφερε! Κανένας Εὐρωπαῖος δὲν εἶχε δοκιμάσει ποτὲ πρὶν ἀπ' αὐτόνε νὰ τελειώσῃ τὶς δουλειές, ποὺ εἶχε πάρει ἀπάνω του. Τὶ ἀδιάκοποι ἀγῶνες! Τὶ δρόμους!

Ὡ! αὐτὸ τὸ καταραμένο ταξίδι ἀπὸ τὸ Τανζουράχ στὴν Κόα καὶ στὴν Ἀβυσσινία. Ποιὰ κακὰ πνοὴ φύσηξε στὶς ὀλέθριες αὐτὲς χώρες; Ποιὸς κακόβουλος ἄγγελος τὸν ὠδήγησε λοιπὸν ἐκεῖ; Περισσότερο ἀπὸ ἓνα χρόνο, καί, περισσότερο ἀπὸ ἓνα χρόνο ὑπόφευρεν ἐκεῖ μὲ τὸ σῶμά του καθὼς καὶ μὲ τὸ πνεῦμά του, ὅλες τὶς δοκιμασίες, ὅλες τὶς στενοχωρίες. Καὶ στὸ γυρισμὸ ποῖα ἀνταμοιβή; Ἀνταμοιβὴ του ἦταν ὅλες οἱ ἀπογοητεύσεις σωστῆ συμφορᾶ.

Ἡ ἀρρώστεια στριφογύριζε γύρω του. Σὰν φάρμακός σερπετὸ τὸν εἶχε διπλώσει καὶ λίγο-λίγο χωρὶς νὰ τὸ νοιώθῃ, μὰ σίγουρα τὸν ἔφερε, χωρὶς νὰ τὴν καταλάβῃ, στὴν τελειωτικὴ καταστροφή.

— Ἐμπρός, θάρρος! Δὲ στάθηκες εὐτυχισμένος κοντὰ στὸ βασιλιά. Ἐ! λοιπὸν, διπλασίαζε τοὺς ἀγῶνες, πολλαπλασίαζε τὶς ἱκανότητές σου, ἔθγα ἀπὸ τοὺς συνηθισμένους δρόμους. Δὲν ἔχεις τὸ χάρισμα τῆς νοημοσύνης, τὸ χάρισμα τῆς δυνάμεις; Ὅχι τὴν κοινὴ νοημοσύνη καὶ τὴν κοινὴ δύναμη τῶν ἀνθρώπων, ὦ! ὄχι. Ὑπάρχει μέσα σου ἐξαιρετικὸ πνεῦμα. Ἡ θεοτικὰ σπῆδα μοιρασμένη σὲ καθέν' ἀπὸ μᾶς, εἶναι μέσα σου μὴ σιὰ πυρωμένη, ἓνα φῶς ποὺ θαμπώνει καὶ ποὺ μπαίνει πέρα γιὰ πέρα σ' ὅλα, παντοῦ.

Κ' ἐκεῖνο ποὺ κάνει τὴ δυνάμη σου, εἶναι ἡ δυνατὴ καὶ ἀπόκτηθ' ἐθέληση, ποὺ ἐσὺ παραδίνεις στὴν ἐξουσία τῆς τοῦς μυῶνές σου καὶ τῆ σκέψῃ σου, χωρὶς ν' ἀκοῦς τὰ παράπονά τους μήτε τὴν ἀνάγκη τους γι' ἀνάπαυση. Ἐργάζου ἐσὺ, ποὺ ἔχεις πιά τόσο ἐργαστὴ μελέτα ἐσὺ, ποὺ εἶσαι ζωντανὴ ἐγκυκλοπαίδια! Ὑστερ' ἀπὸ τὴν κούραση κάθε μέρας περνᾶς ἓνα μέρος κάθε νύχτας σπουδάζοντας τὶς ἀμέτρητες ἀφρικανικὲς ντοπιολαλιές, ἐσὺ ποὺ μιλάς εὐκόλα ὅλες τὶς γλῶσσες τῆς Εὐρώπης! Μὴ βροίχης καμμιά εὐχαρίστηση στὸ νὰ πίνης, νὰ τρώς, σ' ὅλες τὶς ἡδονές ποὺ ἔγγελοῦνε τοὺς ἄλλους λευκοὺς! Πρόσεξε ὅμως! Κάνεις ζωὴν ἀσκητικὴ!... Λίγες στιγμὲς φτάνουνε γιὰ τὸ φαί σου κ' ἔντεκα χρόνια δὲν πίνεις παρὰ νερό. Ὅταν μαζεύης γύρω σου φίλους, τὸ κάνεις μόνο γιὰ νὰ μιλήσης μαζί τους γιὰ ἐργασία, γιὰ νέα ποὺ ἐνδιαφέρουν ὄλους. Λίγη μουσικὴ, καμμιά φορὰ πολλὰ φῶτα μὰ πάντα καὶ κυβερνητὰ ὄλων ἡ ἀσύγκριτη συνομιλία σου, ποὺ μπορεῖ μόνο ἀπὸ σένα νὰ λάμπη, νὰ εὐχαριστῇ, νὰ μαγεύη αὐτούς, ποὺ ἔχουν τὴν τιμὴ νὰ γίνονται δεκτοὶ στὸ σπίτι σου. Ἡ ἀγνότητα τῶν ἡθῶν σου κατάντησε θρυλικὴ. Ποτὲ κανένα ὄντο λάγνο δὲν πέρασε τὸ κατώφλι σου καὶ τὰ πόδια σου ποτὲ δὲν πατήσανε σὲ μέρος ἡδονῆς... Νᾶσαι καλὸς, νᾶσαι γενναϊόδαρος!... Τὴν καλοψυχία σου τὴν ξέρον καὶ πολὺ μακριὰ. Ἐκατὸ μᾶτια παρομονεύουν τὰ καθημερινὰ σου ἔθγα. Σὲ κάθε γωνιά τοῦ δρόμου, πίσω ἀπὸ κάθε δέντρο, στὴν πλαγιά κάθε λόφου συντυχαίνεις φτωχοὺς. Θεέ, ποιὰ λεγεῶνα δυστυχισμένων! Δόσε σὲ τοῦτον τὸ παλῆ σου, σ' ἐκείνον τὸ γέλεκο σου.

(Ἔχει συνέχεια)

ISABELLA REMPO
(Μετάφρ. ΗΛ Β).